

Impact van
Meloidogyne chitwoodi
in de pootgoedsector

Nemadecide
Meppel, 11 december 2009
Peter Oldenkamp

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Agenda

- Meloidogyne chitwoodi in het kort
- Schade aan aardappelen
- Projecten LTO & Handelshuizen
- Huidige situatie
- Standpunt handel
- Beleid naar de toekomst; Nemadecide
- Vragen

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Meloidogyne chitwoodi in het kort

- **M. chitwoodi is een vrijlevende nematode (wortelknobbelaaltje) die op zeer veel gewassen kan overleven en zich vermenigvuldigen**
- Eieren in gelatine propfen; 300-500 eieren per prop
- Lokking door temperatuur (vanaf 5-10 graden)
- Larven dringen wortels binnen
- **M. chitwoodi kan tot 3 generaties per jaar produceren**
- **Met name latere generaties gaan rechtrees de knol binnen**

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Meloidogyne chitwoodi in het kort

- **M. chitwoodi en fallax hebben Q-status vanaf mei 1998**
- **Komen voor op zandgronden en lichte kleigronden (ca. 20% afslibbaar)**
- **Belangrijke verspreiding via zwerfteelten (gladiolen, lelies, tulpen, etc.)**
- **Besmet pootgoed is grote bron van verspreiding**
- **Waarschijnlijk vanaf 1930 in Nederland gevonden**
- **Vanaf jaren 80 vastgesteld dat M. chitwoodi de veroorzaker is van gewasschade**

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Introductie Van Rijn KWS B.V. - 10.12.2009

Schade in aardappelen

- Kwantitatief
 - Opbrengstderving van 0 tot vele 10-tallen procenten
- Kwalitatief:
 - Afkeuring pootgoed ("0 tolerantie")
 - Vormafwijking
 - Schilverliezen / afkeur bij consumptieteelt

Projecten LTO & Handelshuizen

- Vanuit WLTO was er een groep telers die het probleem actief benaderden
- Bij de meeste telers, zowel in W'Veer en vooral elders was Meloidogyne onbekend
- Vanuit WLTO is een project met subsidie vanuit onderzoek en de van Bemmelenhoeve geïnitieerd (2000/2001)
- Deelname bereidheid was minimaal!!
- Via deelname handelshuizen kon deelname telers sterk worden gestimuleerd
- In afzet van pootgoed is al vanaf begin jaren 90 M. chitwoodi in buitenland gevonden
- Vanuit handel wordt M. chitwoodi als een grote bedreiging gezien

Projecten LTO & Handelshuizen

- Project in WLTO gebied gestart in 2001 (t/m 2004)
 - Op basis van vrijwilligheid
 - Bepaling aan grondmonster na oogst (1/3 ha) via handel genomen
 - Visuele beoordeling
 - Met coderingen van monsters (anonimiteit)
 - Begeleiding vanuit studieclub (PPO Lelystad) bij besmetting
 - Bij besmetting afzet van pootgoed (bij geen officiële vastlegging) mogelijk
- Project in NLTO gebied vanaf 2004 (t/m 2007)
 - Op basis van dezelfde criteria als in WLTO gebied

Projecten LTO & Handelshuizen

- Resultaten:
 - WLTO: Monsteraantallen van 100 tot 125; gemiddeld ca. 3 besmettingen/jaar
 - NLTO: Monsteraantallen van 250 tot 350; gemiddeld ca. 7 besmettingen/jaar
 - Vanaf 2008 geen centraal onderzoek meer, maar wordt via de handelshuizen het perceel waarop het uitgangsmateriaal is gegroeid bemonsterd en geanalyseerd
 - Afspraken over wat er bij besmetting gebeurd zijn in dezelfde richting, maar nuances per handelshuis zijn aanwezig

Huidige situatie

- M. chitwoodi is een zeer grote bedreiging voor de internationale pootgoedhandel
 - Vanuit de afnemende landen worden steeds meer controles uitgevoerd
 - Toetsing met PCR is in enkele landen opgestart
- Draagvlak vanuit de teelt is bijzonder gering
 - Zonder ondersteuning h.h. zijn er nauwelijks telers die onderzoek doen
- Het PD beleid t.a.v. de aantasting door M. chitwoodi is een zeer pragmatische en in onze ogen goede opzet. Nu nog op basis van de visuele bepalingsmethode aan de knol. Hoe lang nog?
- Voorkomen is beter dan genezen
 - Vrijwillig onderzoek moet de basis zijn van het voorkomen van problemen

Huidige situatie

- Risico M. chitwoodi is niet vergelijkbaar met AM
 - Vermeerderingsfactor
 - Detectiekans
 - Gebruik van chemie
 - Grondsoort
 - Rotatie
 - Resistente rassen / gewassen
 - Maatregelen / regelgeving
 - Acceptatie afnemers

Standpunt handel

- Officiële besmettingen zullen zo goed mogelijk moeten worden voorkomen door:
 - Uitgangsmateriaal structureel te blijven toetsen (intensiteit afhankelijk van herkomst)
 - Telers zullen maatregelen moeten nemen:
 - Gesloten bedrijfsvoering
 - Aankoop vrij (miniknollen) of onderzocht pootgoed (reductie besmetting)
 - Verplaatsen grond en machine op verantwoorde wijze
 - Onderzoeken wat in de bodem aanwezig is (M.c. intensief/vrijwillig)
 - Risico inventarisatie van alle gewassen maken (zwerfteelt, huurland, etc.)
 - Eisen stellen aan alle aangevoerde producten op het bedrijf

Standpunt handel

- Overheidsbeleid
 - De PD zal zijn bevoegdheid moeten gebruiken; druk op de sector houden
 - Binnen Europa zal door incidentele vondsten een survey moeten ontstaan
 - Hierdoor zal afbouw van de Q-status van M. chitwoodi moeten starten
- Sectorbeleid
 - Blijven beperken van de officiële besmettingen middels M.c intensief onderzoek
 - Telers zullen actief moeten inspelen om besmettingen te beperken
 - Handel zal moeten faciliteren voor kwaliteitbepaling uitgangsmateriaal
 - Risico van besmetting ligt bij producent
 - (Partieel) Resistente rassen/gewassen nog minimaal beschikbaar; investeren!

Beleid naar de toekomst: Nema-decide

- Nema-decide heeft voor AM een prima en gebruiksvriendelijk model opgeleverd
 - Basis hiervoor is:
 - Betrouwbare en voldoende onderzoek resultaten
 - Gerichte IT oplossingen
 - Gerichte aanvullende proeven
 - Resistente rassen zijn bij AM de basis van de oplossing (geweest)
- Voor Meloidogyne staan we aan de vooravond van een zeker zo groot probleem
- Resistente rassen zijn wederom de basis van de oplossing
- Dus: investeren in onderzoek naar veredeling en selectie

Vragen?

Van Rijn – KWS B.V.
 ABC Westland 574
 NL – 2685 DG Poeldijk
 P.O. Box 98
 NL – 2685 ZH Poeldijk

Bezoek www.vanrijn-kws.com voor meer informatie